

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Ιστορία και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων

Ενότητα 6: Ένα ονομαστό Κοντάκιο: ο Ακάθιστος
Ύμνος

Γεώργιος Φίλιας
Θεολογική Σχολή
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

(συνέχεια)

- 1. Ονομασία:

* Ως «Ακάθιστος ύμνος» ονομάζεται το Κοντάκιο του Όρθρου του Σαββάτου της Ε εβδομάδας της Μ. Τεσσαρακοστής/ Είναι το μόνο Κοντάκιο που παρέμεινε ολόκληρο εν χρήσει στη Λατρεία.

* «Χαιρετισμοί»: η τμηματική ψαλμώδηση του Κοντακίου κατά την ακολουθία του Μικρού Αποδείπνου κάθε Παρασκευής κατά τις τέσσερις πρώτες εβδομάδες της Μ. Τεσσαρακοστής.

(συνέχεια)

- * Συνοδεύεται με τον Κανόνα «Ανοίξω το στόμα μου...», έργο του Υμνογράφου Ιωσήφ Ξένου (οι Ειρμοί του Κανόνα αποδίδονται στον Ιωάννη Δαμασκηνό).
- * Από την ονομασία του Κοντακίου εκλήθη όλη η ακολουθία ως «Ακάθιστος».
- * Η ονομασία αποδίδεται στο γεγονός ότι το Κοντάκιο αυτό αναπέμφθηκε από τους κατοίκους της Κωνσταντινούπολης «ορθοστάδην»(παρέμειναν όρθιοι, χωρίς να κάθονται) στις 8 Αυγούστου του 626, όταν με την θαυματουργική παρέμβαση της Θεοτόκου λύθηκε η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Αβάρους και τους Πέρσες.

(συνέχεια)

- 2. Δομή:
  - * Αποτελείται από το Προοίμιο και τους 24 Οίκους.
  - * Οι Οίκοι είναι δύο ειδών: οι περιττοί είναι εκτενέστεροι (αποτελούνται από 18 στίχους) και κατακλείονται από το εφύμνιο «Χαίρε νύμφη ανύμφευτε»/ οι άρτιοι είναι συντομότεροι (αποτελούνται από 6 στίχους) και κατακλείονται από το «Αλληλούϊα».

(συνέχεια)

- 3 Διαίρεση περιεχομένου:
  - * Το περιεχόμενο διαιρείται σε δύο μέρη: το ιστορικό (οίκοι Α-Μ) και το θεολογικό (οίκοι Ν-Ω)
- 4 Αιτία συνθέσεως:
  - * Ο ύμνος πρέπει να προηγείτο των γεγονότων της σωτηρίας της Κωνσταντινούπολης (8 Αυγούστου του 626).

(συνέχεια)

Ο συγγραφέας:

- * Η συγγραφή αποδόθηκε στον Πατριάρχη Σέργιο: αποκλείεται όμως ο Σέργιος να συνέθεσε τον ύμνο το εσπέρας της λύσης της πολιορκίας.
- * Αποδόθηκε, επίσης, στον Γεώργιο Πισίδη (ιαμβογράφο και διάκονο): όμως, το πνεύμα και η μόρφωση του Πισίδη αποκλείουν την περίπτωση συγγραφής από αυτόν.
- * Πιθανόν συγγραφέας να είναι ο Γερμανός Α΄ Κωνσταντινουπόλεως, αλλά η χρονολογία της 8^{ης} Αυγούστου του 626 δεν συνάδει με τον Γερμανό Α΄.
- * Επομένως, ο συγγραφέας παραμένει άγνωστος.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Γεώργιος Φίλιας 2015. Γεώργιος Φίλιας. «Ιστορία και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL104/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

